

PÅ REJSE

Det hele startede med en munter bemærkning:

-En enkefrue fra Hadsten. Det må da lige være noget for dig, KV!

Sådan sagde min samleren Bjarne Svendstrup fra det himmerlandske til mig engang. Samtidig med det smed Bjarne tre postkort på det kaffebord, vi havde bænket os ved til et julebytttemøde i Høgild.

--- --- ---

Ved første øjekast var det et bedrøveligt syn, for på samtlige kort var frimærket aftaget.

To af dem var tydeligvis poststempelt i Holstebro, på det tredje begyndte stempelt med et M.

Resten af aftrykket var forsvundet sammen med frimærket.

Alligevel blev min opmærksomhed vakt, for kortene var som nævnt til Enkefru Th. Kristensen, Hadsten Station, og de var skrevet af Alfred, der indledte alle tre hilsner med "Kære Moder".

Altså var familierelationen til Hadsten tydelig nok.

Det kunne ikke siddes overhørigt, så på trods af en ublu indkøbspris måtte kortene med hjem.

Til gengæld gav BS et sukkerbrød ledsaget af en skoleanekdote fra Ranum til kaffen.

Spørgsmålene meldte sig:

Hvem var personerne, hvor boede de, og hvad lavede Alfred?

Heldigvis var den unge mand god til at meddele sig, og på det første kort med M i poststempelt, sendt 5.5.1907, skrev han til sin mor og fortalte, at han var vel ankommet, og at det var flinke folk.

-Jeg er meget tilfreds med pladsen, men der er ganske vist mere at lave her end i Vissing.

Her har du et billede af mejeriet. Vil du ikke nok sende min cykle. Det er jo ikke umuligt, at jeg får brug for den. Den skal gøres ren. Kærlig hilsen Alfred.

Så fik knægten sat mutter i arbejde, og endnu en interessant detalje blev tilføjet historien:

Bemærk, at kortet på billede 1 er et privat, fotografisk motiv, tilsyneladende af et mejeri, men hvor i Kongeriget var vi?

Vissing Mejeri, der nævnes, findes også som postkort; se billede 2.

På det næste kort (med Holstebro-stempel 11.5.1907) bemærkes det, at Alfred nu har fået cyklen, og han har ladet sig forevige foran en kirke, medens han på kortet fortæller moderen følgende:

-Du forlangte at vide husnummeret. Det er 31. Jeg er kommet i fodboldforeningen. Ungdomssamfundet bryder jeg mig for resten ikke om. Du skriver, at jeg ikke skal tage nogen med til Stuppegaard. Jeg tager ham med, der var med sidste år. Ellers vil jeg ikke derhen.

Mange kærlige hilsner til eder alle fra Alfred.

Dermed åbenbares endnu et spørgsmål: Hvilken kirke ses på billedet?

Samtidig fandt vi ud af, at det ikke kun var moderen, Alfred havde i tankerne, når han skrev, men hvem kunne "eder alle" mon være. Kortet med Alfred og cyklen er igen fotografisk og privat fremstillet. Billede 3.

Det sidste kort i serien blev sendt 7.9.1907 - atter stemplet i Holstebro - og denne gang giver motivet sig selv: Vi er på Store Torv, og på ejendommen til højre har Alfred noteret "Hotel Postgaarden". Billede 4.

Dette er et postkort, købt i en butik, og igen sætter Alfred sit moderlige ophav i arbejde:
-Må jeg ikke nok få støvlerne, for jeg bliver så våd, når det regner. Du kan jo sende penge i pakken. Jeg har sådan en masse bylder, men de er jo kun små. Jeg har det ellers godt. Glæder mig til julen. Hils Emmy og Tante Bisgaard og Olsens. Mange kærlige hilsner fra din dreng Alfred.

--- --- ---
Alfred Kristensen blev født i Vissing 23. februar 1893 og konfirmeret samme sted 7. april 1907, så det var kort tid efter konfirmationen, vor unge mand måtte forlade den hjemlige arne.

Alfred var søn af mejerist Anders Kristian Kristensen, Vissing Mejeri, og hustru, Theodora, født Lund. Parret blev gift 5. maj 1891, hvor Theodora Lund var 20 år gammel.

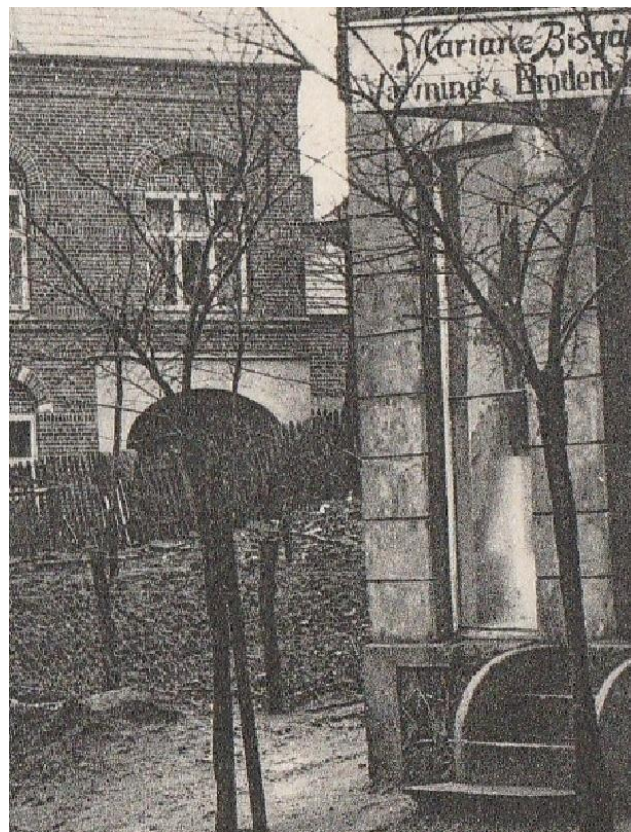
Alfred fik en lillesøster den 7. februar 1897, hvor Emmy Kathrine Kristensen kom til verden, så det var hende, hilsenen gjaldt i kort nr. 3. Så mangler vi bare Tante Bisgaard og Olsens.

--- --- ---
Der sker i familien det sørgelige, at Anders Kristensen pludselig afgår ved døden 15. september 1897, og dermed blev Theodora enke i en alder af 26 år med to små børn.

På grund af dødsfaldet flyttede familien til Hadsten og bosatte sig hos den nævnte tante - Mariane Bisgaard - som på det tidspunkt drev selvstændig forretning fra Østergade 27.

Ejendommen købte Frk. Bisgaard i 1890 og indrettede sig der med en velrenommeret forretning indenfor sytøj, vævning og broderier.

Senere overtog den virksomme Frøken Bisgaard byens sæbehus, der var blevet ledig efter den tidligere ejer og flyttede butikken til ejendommen i Østergade, og Mariane Bisgaards ejendom findes skam også på postkort – se motiverne 5 og 5a.

--- --- ---

Men Alfred. Hvor var han kommet hen i første omgang?

Jeg lagde alle tre billeder ind i en gruppe, der beskæftiger sig med "Gamle Holstebro", og så kan det ellers nok være, der kom skred i foretagendet.

Det var lidt af en rejse, 14-årige Alfred Kristensen fra Hadsten fik mig ud på gennem korrespondancen til sin mor derhjemme, og jeg lod mig lokke med.

Fra Trandum over Holstebro til Skjærring.

En venlig mand skrev straks til mig, at han troede, det er Trandum Kirke, som ligger mellem Sevel og Haderup.

-Det er den eneste på egnen, jeg kan finde med den karakteristiske tagrytter, skrev han og fortsatte:

- Mejeribygningen - det tidligere Trevad Mejeri - findes endnu, omend i ret ombygget form på Trandumvej 8. Det er nærmeste nabo til kirken. Åen er Karup Å, som løber under Trandumvej på sin vej mod Skive Fjord.

Det lød meget tilforladeligt, og da jeg havde under 30 km til stedet, kørte jeg op og kiggede nærmere på kirke og mejeri.

Det hele så ud til at kunne passe – og dog:

Noget stemte ikke med hensyn til kirken og mejeriets placering.

Jeg foretog en udflugt i området ved Trevad og konstaterede, at Trandum Kirke er meget smuk.

Tårnet havde desværre ikke den helt rigtige facon, og så var der noget med afstanden op til mejeriet, hvis bygninger stadig ligger der.

Det lignede, men det var ikke det rigtige sted, hvilket også blev bekræftet af graveren, som jeg viste kortet, da jeg mødte ham på kirkegården. Billede 1a.

REJSEN FORTSATTE

”Gud mildner luften for de klippede får”, et citat, som malersvenden Rasmus Larsen udsmykkede Vandrehallen på Christiansborg med, randt mig i hu, da jeg kom tilbage fra turen til Trandum og åbnede computeren.

Jeg måtte sande, at når nøden er størst, er hjælpen fra ”Gamle Holstebro” nærmest.

Endnu en venlig mand henvendte sig, og han havde løsningen på gåden, så det ud til, og for yderligere at understøtte sit forslag skrev vedkommende tydeligt med gul farve navne på postkortets forskellige iøjnefaldende punkter. Billede 6.

-Vi ser Storåen forrest i billedet, godt nok med en gammel bro, jeg ikke kender, og til venstre i billedet må det være det gamle Fuglsang Mejeri. Og så er det Holstebro Sognekirke ved siden af - set fra syd...

Jeg var imponeret endnu engang og overvejede at køre til Holstebro dagen efter for om muligt at se kendetegn i området ved kirken.

Nu måtte den være hjemme, og jeg havde faktisk slået mig til tåls med den sidste bedømmelse. Men ak – om end det så tilforladeligt ud, var der endnu engang tale om et vildspor.

-Lad pigerne komme til, som min gamle ven, Ove Rosenkvist, plejede at sige.

Dagen efter - om morgenen - kom det endelige svar fra en vaks kvinde ved navn Anette Bøge Degn, hvilket jeg er meget taknemmelig for:

-Det er Skjørring Mejeri i det gamle Randers Amt med jernbanestationen Hornslet lige i nærheden, skrev Anette Degn. Billede 7.

Anette Bøge Degn dokumenterede sit svar med et fantastisk billede; et postkort, der viser Skjørring Mejeri, udgivet af P. Petersen, Skovvej 2, Aarhus.

Det er jo næsten det samme motiv, som Alfred sendte hjem til Hadsten i 1907.

Mejeriet i Skjørring blev i øvrigt ombygget i 1912, så Alfreds billede er sjældent.

I det store værk "Danske Mejerier" (1915) er mejeriet således afbilledet efter ombygningen.

Efter at lokaliteten dermed kom på plads, har jeg været så heldig at erhverve mig postkortet fra Skjørring, og dermed kom der også styr på det M, der ses i poststemplet på Alfreds kort:

Forsendelser fra Skjørring blev afsendt og stemplet fra postekspeditionen i Mørke.

Er det ikke fantastisk, hvad fundet af gamle postkort kan føre med sig?

For det første kom jeg tilbage til min fødeby, som netop er Holstebro, og en lokalhistorie fra Hadsten blev der ligeledes plads til.

Vissing og landsbyens mejeri blev nævnt, og også dette vækker minder, når man som Hanne og jeg boede på Vissingvej 2 i 25 år.

Hermed en tak til Bjarne Svendstrup for at holde vågent øje.

-Men hov, råbte den gode mand, da vi senere havde en opfølgende snak om postkortene:

-Hvad med Olsens – dem var der også hilsen til..?

Se, nu bliver det interessant, om end jeg bevæger mig ud i gisninger.

Hadstens berømte fotograf-ægtepar, Peder og Margrethe Olsen havde sommerbolig i det vestjyske.

Ved Ferring Sø – ikke langt fra Nisum Bredning..

Dermed er vi i det vestjyske endnu engang, og førnævnte Mariane Bisgaard stammede også fra Vestjylland.

Min teori er, at såvel Frøken Bisgaard som hendes logerende, enken Theodora, var gode venner med Olsens, der havde atelier og boede meget tæt på sytøjsforretningen.

Peder Olsen var kendt vidt og bredt for sin godgørenhed og filantropiske levevis, så jeg kan se det for mig og vover en påstand, som jeg ikke håber, bliver til en post-and:

Peder Olsen, Hadsten Station, var mesteren bag de to fotografiske postkort, der blev vist i indledningen.

--- --- ---

Det eneste, jeg ikke fandt ud af på rejsen – og som stadig er et åbent spørgsmål:

Hvad lavede Alfred Kristensen i Holstebro?

Som de sagde i serien ”X-Files”: ”Svaret er derude”..!

Det gemmer sig på en ny stribe postkort...